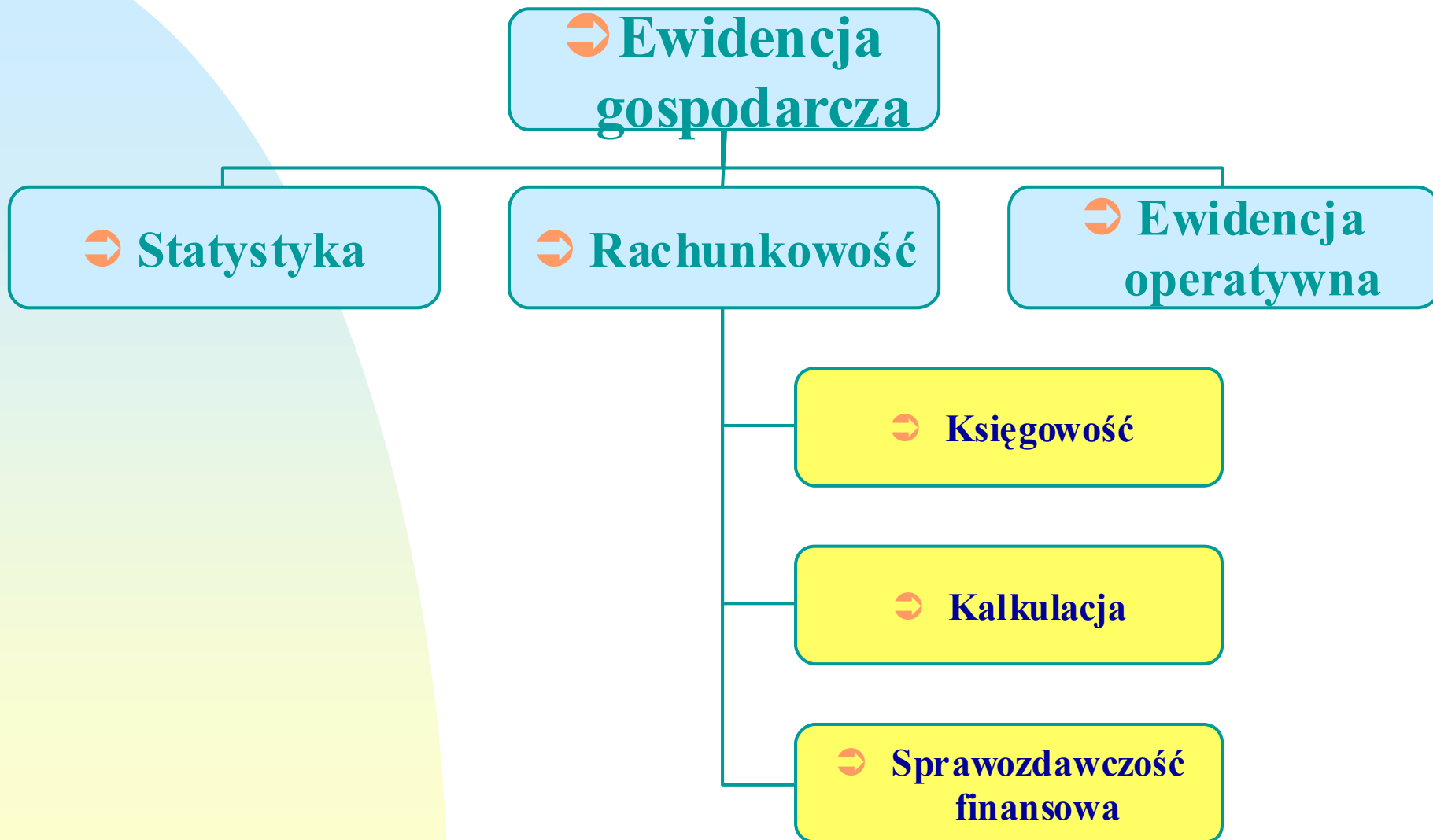

Rachunkowość finansowa wykład I semestr

- Materiały do wykładów opracowane przez dr Edwarda Jończaka , kierownika Katedry Rachunkowości Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu przy współudziale Elżbiety Maluszczyk oraz Alicji Bednarskiej wykładowców WSB.

Miejsce rachunkowości w systemie nauk ekonomicznych

Rachunkowość

Definicje zbliżone do MSR

- ✘ wyrażona liczbowo miara sytuacji finansowej i działalności przedsiębiorstwa
- ✘ sformalizowane „liczenie”
- ✘ język używany do przekazywania informacji handlowych i ekonomicznych zainteresowanym działalnością przedsiębiorstwa

Powody prowadzenia rachunkowości:

- ▶ wymogi prawne
- ▶ konieczność podejmowania wewnętrznych decyzji
- ▶ zewnętrzna stan i ocena wyników przez właścicieli

Ustawa o rachunkowości

- **Z dnia 29.09.1994 roku**
- Rozdział 1 Przepisy ogólne
- Rozdział 2 Prowadzenie ksiąg rachunkowych
- Rozdział 3 Inwentaryzacja
- Rozdział 4 Wycena aktywów i pasywów oraz ustalenie wyniku finansowego
- Rozdział 4a Łączenie się spółek
- Rozdział 5 Sprawozdania finansowe jednostki
- Rozdział 6 Sprawozdania finansowe jednostek powiązanych
- Rozdział 7 Badanie i ogłaszanie sprawozdań finansowych
- Rozdział 8 Ochrona danych
- Rozdział 9 Odpowiedzialność karna
- Rozdział 10 Przepisy szczególne i przejściowe
- **Rozdział 11 Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy końcowe**
 - Załącznik nr 1
 - Załącznik nr 2

Inne akty prawne

- Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych z dnia 15 lutego 1992
- Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych z 26 lipca 1991
- Ustawa o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004

Środki gospodarcze i źródła ich finansowania

- Dwa „wcielenia” środków gospodarczych firmy:

- **Majątek**

- **Źródła pochodzenia majątku (kapitały)**

- Ujęcie bilansowe:

- **Aktywa**

- **Pasywa**

Tożsamość majątku i źródeł pochodzenia

MAJĄTEK

Skąd pochodzi?

Ze źródeł:

- ▶ własnych
- ▶ obcych

KAPITAŁY

W czym się przejawiają?

W majątku:

- ▶ trwałym
- ▶ obrotowym

BILANS - pojęcia

- Podstawowe sprawozdanie finansowe przedsiębiorstwa, prezentujące jego sytuację majątkową i kapitałową na dany dzień
- 📁 Aktywa i pasywa
- 📁 Suma bilansowa
- 📁 $Aktywa = Pasywa$ (zasada równowagi bilansowej)
- 📁 Z czego wynika równość $A=P \Rightarrow$:z tożsamości majątku i źródeł jego pochodzenia

Struktura bilansu

AKTYWA

PASYWA

AKTYWA TRWAŁE	<ul style="list-style-type: none">▶ Wartości niematerialne i prawne▶ Rzeczowe aktywa trwałe▶ Należności długoterminowe▶ Inwestycje długoterminowe▶ Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	KAPITAŁY WŁASNE	<ul style="list-style-type: none">▶ Kapitał podstawowy▶ Kapitał zapasowy▶ Inne kapitały▶ Zysk (strata) netto
AKTYWA OBROTOWE	<ul style="list-style-type: none">▶ Zapasy▶ Należności▶ Inwestycje krótkoterminowe▶ Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	ZOBOWIĄZANIA I REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA <i>(KAPITAŁY OBCE)</i>	<ul style="list-style-type: none">▶ Rezerwy na zobowiązania▶ Zobowiązania długoterminowe▶ Zobowiązania krótkoterminowe▶ Rozliczenia międzyokresowe

Co powinien zawierać prawidłowy bilans?

- Nazwę i adres jednostki sporządzającej bilans
- Określenie dnia bilansowego
- Podział na aktywa i pasywa
- Specyfikację nazw i wartości poszczególnych składników bilansowych
- Sumę bilansową i jej równość w aktywach i pasywach
- Datę sporządzenia bilansu
- Podpisy osób upoważnionych i odpowiedzialnych za rzetelność i prawidłowość bilansu

Wartości niematerialne i prawne

- **Prawa do wynalazków**
 - **Patenty, znaki towarowe**
 - **Wartość firmy**
 - **Koszty zakończonych prac rozwojowych**
- przewidywany okres użytkowania przekracza rok**

Rzeczowe aktywa trwałe

① Środki trwałe - kompletne, zdatne do użytku w momencie przyjęcia do używania przedmioty o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, przeznaczone na własne potrzeby firmy

- Grunty (w tym prawo wieczystego użytkowania gruntów)
- Budynki i budowle
- Maszyny i urządzenia techniczne
- Środki transportu
- Inne środki trwałe

② Środki trwałe w budowie

③ zaliczki na środki trwałe w budowie

Należności długoterminowe

- **Należności, które stają się wymagalne po upływie 12 miesięcy od dnia bilansowego, np. należności wynikające z postępowania układowego z dłużnikami**

Inwestycje długoterminowe

- Składniki majątkowe nabyte w celu uzyskania korzyści ekonomicznych z tytułu wzrostu ich wartości, dla których przewidywany okres posiadania ich przez firmę przekracza roku lub otrzymania odsetek ,dywidend itp., których termin zapłaty przypada co najmniej po upływie roku
- Nieruchomości
- Wartości niematerialne i prawne
- Długoterminowe aktywa finansowe:
**w tym udziały lub akcje, inne papiery wartościowe ,
udzielone pożyczki długoterminowe**

Aktywa obrotowe - zapasy

ZAPASY NABYWANE

- 📁 *Materiały*
- 📁 *Towary*
- 📁 *Zaliczki na dostawy*

ZAPASY WYTWARZANE

- 📁 *Produkty gotowe*
- 📁 *Półprodukty i produkty w toku*

Aktywa obrotowe - należności krótkoterminowe

- **Należnościami nazywa się kwoty pieniężne należne jednostce gospodarczej od osób trzecich, z tytułu:**
 - 📄 *sprzedaży produktów i towarów*
 - 📄 *podatków, ceł i ubezpieczeń*
 - 📄 *spraw spornych*
 - 📄 **inne należności krótkoterminowe**

Aktywa obrotowe - inwestycje krótkoterminowe

- **Aktywa finansowe** - instrumenty finansowe wyemitowane przez inne jednostki (także prawa do otrzymania aktywów pieniężnych lub wymiany), np.:
akcje, udziały, obligacje, pożyczki i inne papiery wartościowe
- **Aktywa pieniężne** - środki pieniężne: gotówkowe (w kasach firmy) i bezgotówkowe (na rachunkach bankowych, czeki, weksle obce-płatne do 3 miesięcy),

PASYWA

Kapitały własne

- **Kapitał (fundusz) podstawowy**
- **Kapitał (fundusz) zapasowy**
- **Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny**
- **Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe**
- **Zysk (strata) z lat ubiegłych**
- **Zysk (strata) netto**

PASYWA

Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania

- **Zobowiązania długoterminowe**
kredyty i pożyczki
z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych
- **Zobowiązania krótkoterminowe**
kredyty i pożyczki
z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych
z tytułu dostaw i usług
z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych
z tytułu wynagrodzeń
pozostałe zobowiązania
Fundusze specjalne

Rodzaje kapitałów

Rodzaj kapitału	Przeds. państw.	Spółdz.	Spółka akcyjna	Spółka z o.o.	Spółki osobowe, osoba fiz.
I Kapitał podstawowy (powierzony)	Fundusz założycielski	Fundusz udziałowy	Kapitał akcyjny	Kapitał zakładowy	Kapitał właścicieli
II Kapitały wypracowane	Fundusz przedsiębiorstwa	Fundusz zasobowy	Kapitał zapasowy, rezerwowowy	Kapitał zapasowy, rezerwowowy	

Przykład :

Sporządź bilans ustalając sumę bilansową na 31.12.2004 z podanych niżej składników bilansowych :

AKTYWA	PASYWA
I. AKTYWA TRWAŁE	I.KAPITAŁY WŁASNE
II.AKTYWA OBROTOWE	II.KAPITAŁY OBCE
SUMA BILANSOWA	SUMA BILANSOWA

Należności od odbiorców 190 000 zł
dostawców 135 000 zł
Kapitał zapasowy 40 000 zł
15 000 zł
Kapitał zakładowy 185 000 zł
pracowników 15 000 zł
Towary 245 000 zł
Zysk netto rok 2004 85 000 zł
Środki pieniężne 15 000 zł

Zobowiązania wobec
Kredyt bankowy
Zobowiązania wobec
Środki trwałe 25 000 zł

Operacje gospodarcze jako przedmiot rachunkowości

Działalność gospodarcza jednostki = stany + procesy

Pojęcie operacji gospodarczej

Elementarne zdarzenie gospodarcze powodujące zmiany w stanie składników majątkowych i kapitałowych jednostki.

Cechy operacji gospodarczej:

- ↓ ścisły związek z jednostką,
- ↓ określony termin wystąpienia,
- ↓ wpływ na stan majątkowy, kapitałowy i dochodowy jednostki,
- ↓ wyrażenie w mierniku ilościowym lub wartościowym,
- ↓ konieczność udokumentowania.

Klasyfikacja operacji gospodarczych

- 1) operacje wewnętrzne i zewnętrzne
- 2) operacje jednorazowe i procesowe
- 3) operacje bezwynikowe (bilansowe) i wynikowe

Rodzaje operacji gospodarczych

↓ Operacje bilansowe (bezwynikowe)

- powodują wyłącznie zmiany w aktywach i pasywach jednostki i ze względu na wpływ jaki wywierają na składniki bilansu dzielą się na :

1) operacje aktywne zmieniające strukturę aktywów np.

↓ ZAKUP ZA GOTÓWKĘ TOWARÓW

2) operacje pasywne powodujące przemieszczenie składników w obrębie pasywów np.

↓ ZACIĄgniĘCIE KREDYTU NA SPŁATĘ ZOBOWIĄZANIA WOBEC DOSTAWCY

3) operacje aktywno-pasywne zwiększające sumę bilansową np.

↓ ZAKUP MATERIAŁÓW Z PRZEDŁUŻONYM TERMINEM PŁATNOŚCI

↓ 4) operacje aktywno-pasywne zmniejszające sumę bilansową np.

↓ SPŁATA RATY KREDYTU Z RACHUNKU BANKOWEGO

Wpływ bezwynikowych operacji gospodarczych na bilans

4 typy bezwynikowych operacji gospodarczych

I typ A (+), A (-) \longrightarrow suma bilans. bez zmiany

II typ P (+), P(-) \longrightarrow suma bilans. bez zmiany

III typ A (+), P(+) \longrightarrow suma bilans. rośnie

IV typ A (-), P(-) \longrightarrow suma bilans. maleje

Konto

- Urządzenie księgowo, służące do odzwierciedlenia stanu i zmian określonych składników aktywów, pasywów lub wyników

Budowa konta

Winien Debet	Nazwa konta	Ma Credit
Zapisy wartości stanów lub zmian		Zapisy wartości stanów lub zmian
ΣObrót Wn		ΣObrót Ma

Saldo konta

Saldo Wn = Obrót Wn - Obrót Ma
(gdy Obrót Wn > Obrót Ma)

Saldo Ma = Obrót Ma - Obrót Wn
(gdy Obrót Ma > Obrót Wn)

Saldo początkowe = stan na początek okresu (z BO)

Saldo końcowe = stan na koniec okresu (do BZ)

Pozostała terminologia konta

- ☺ **Założenie konta** - wpisanie jego nazwy lub symbolu zgodnie z planem kont
- ☺ **Otwarcie konta** - wpisanie stanu początkowego z bilansu otwarcia (BO) lub zaksięgowanie pierwszej operacji księgowej
- ☺ **Obciążenie konta, zapisanie w ciężar konta, księgowanie na stronie Winien** - zapis stanu lub zmiany na stronie Winien konta
- ☺ **Uznanie konta, zapisanie na dobro konta, księgowanie na stronie Ma** - zapis stanu lub zmiany na stronie Ma konta

Zapis operacji gospodarczej na koncie powinien zawierać:

- ❁ datę operacji gospodarczej
- ❁ numer i symbol dowodu księgowego, dokumentującego daną operację,
- ❁ treść zapisu (operacji),
- ❁ dane liczbowe dotyczące wielkości stanu lub zmiany (wartość lub ewentualnie ilość)

Klasyfikacja kont

Wg stopnia szczegółowości:

- ❖ syntetyczne i analityczne,

Wg ekonomicznej treści dokonywanych zapisów:

- ❖ bilansowe: aktywne, pasywne, aktywno-pasywne, mieszane,
- ❖ niebilansowe: wynikowe, korygujące, rozliczeniowe,
- ❖ pozabilansowe

Konta bilansowe

- Konta aktywne

- Konta pasywne

- **Konta aktywno – pasywne**

Konta rozrachunkowe (należności i zobowiązania), które na koniec okresu mogą wykazywać dwa salda: pokazujące zarówno należności (od niektórych klientów) jak i zobowiązania (wobec innych klientów)

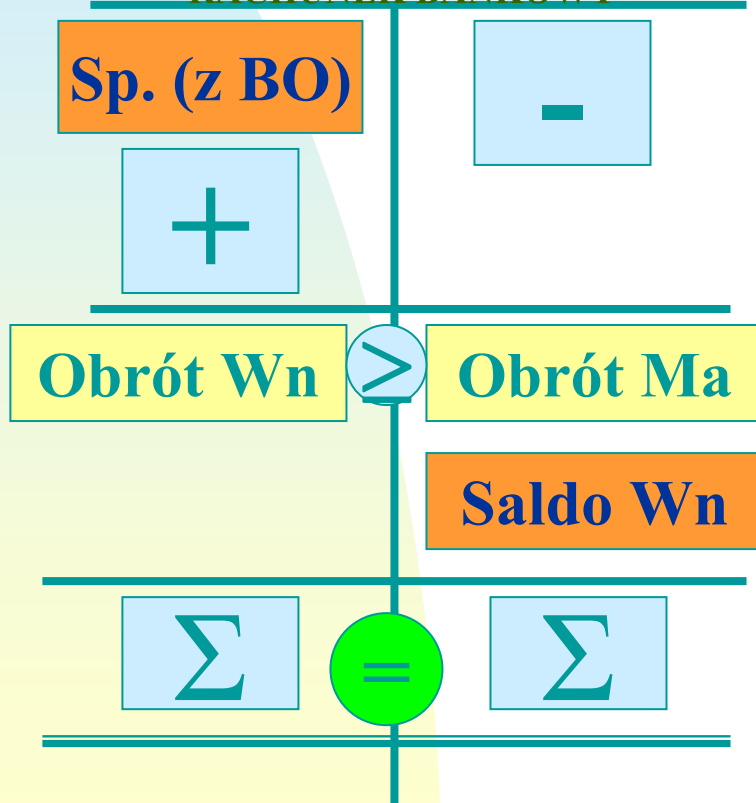
- **Konta mieszane**

Konta, które na koniec okresu mogą wykazywać albo saldo Wn (np. środki pieniężne na rachunku bankowym) albo saldo Ma (oznacza wówczas brak środków pieniężnych na rachunku bankowym sfinansowany przekroczeniem rachunku w ramach dozwolonego debetu (kredytu))

Funkcjonowanie kont: aktywnych i pasywnych

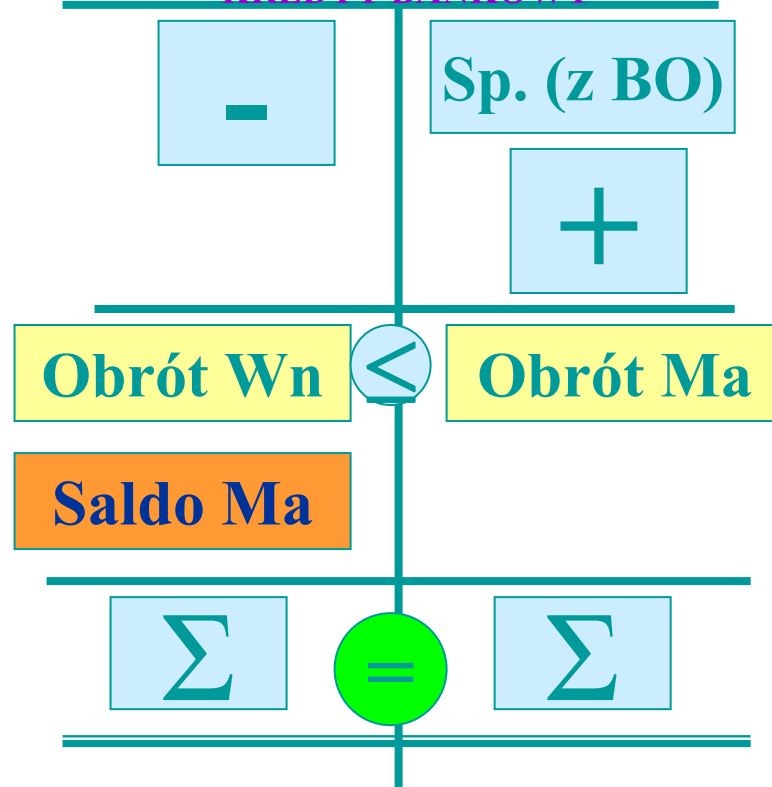
KONTO AKTYWNE np.

RACHUNEK BANKOWY

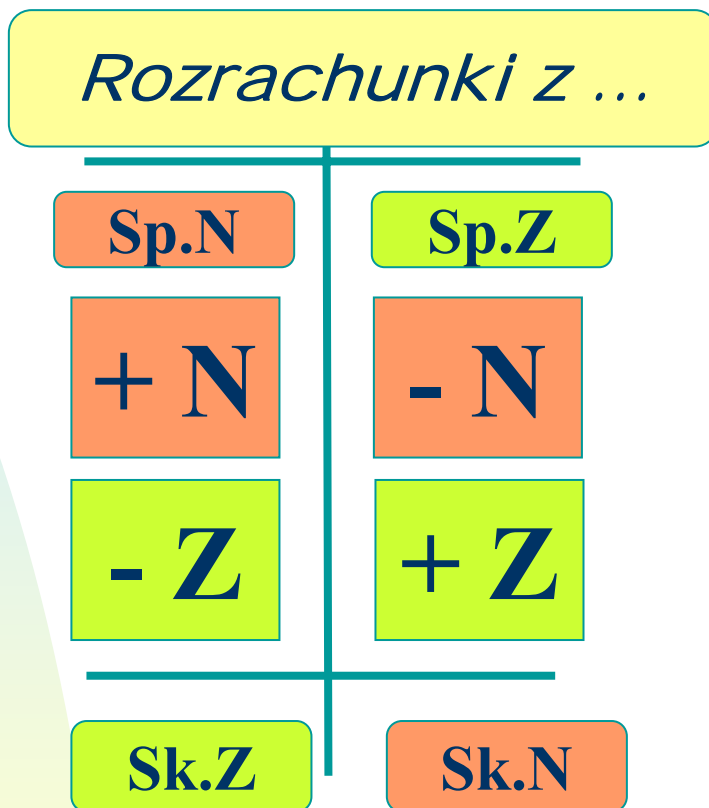
KONTO PASYWNE np.

KREDYT BANKOWY

Funkcjonowanie kont aktywno-pasywnych

np.

N - należności

Z - zobowiązania

Zasada zapisu podwójnego

- na kontach syntetycznych

Każda operacja gospodarcza musi być ujęta:

 na co najmniej dwóch kontach (podwójny zapis),

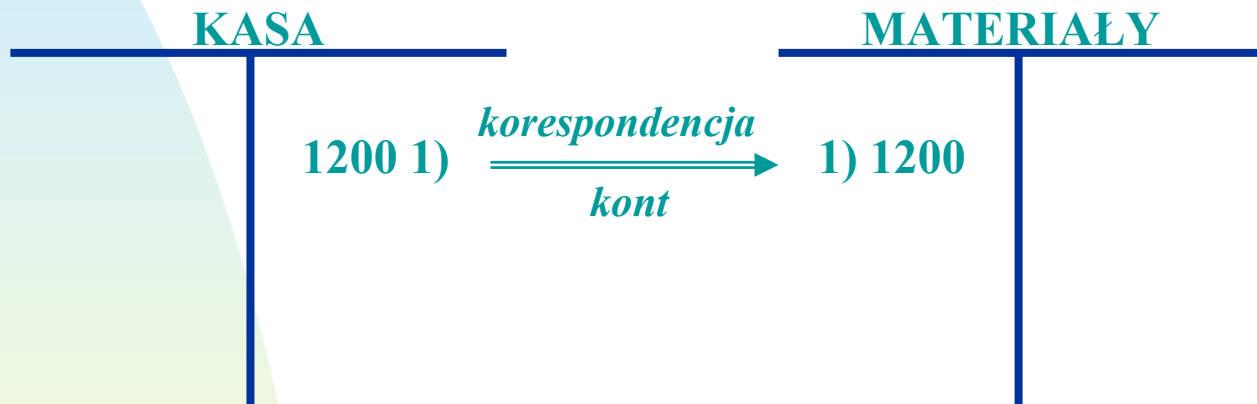
 po przeciwnych stronach kont (dwustronny zapis),

 w tej samej kwocie (jednakowy zapis).

Korespondencja kont - powiązanie kont zapisem w wyniku operacji gospodarczej

Przykład zapisu podwójnego

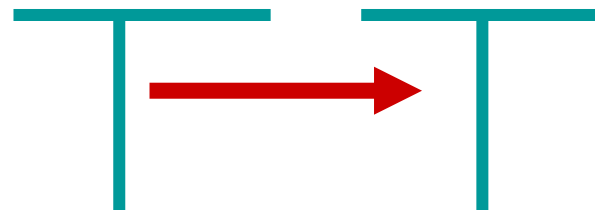
Operacja: zakup materiałów za gotówkę - 1200 zł

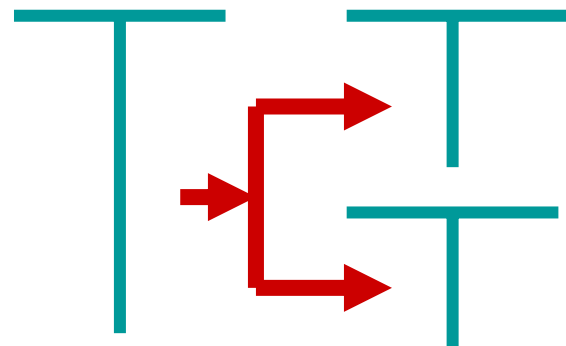
Korespondencja kont

powiązanie strony Wn i MA kont zapisem księgowym w ściśle określony, jedynie możliwy sposób, zgodnie z treścią ekonomiczną operacji gospodarczej :

- korespondencja prosta

- korespondencja złożona

Rodzaje operacji gospodarczych

↓ **Operacje wynikowe** - obejmują procesy, których efektem jest ponoszenie kosztów, osiągnięcie przychodów, osiągnięcie zysku nadzwyczajnego lub poniesienie straty nadzwyczajnej

Definicja przychodów(i zysków):

- ↓ na podstawie ustawy o rachunkowości
 - uprawdopodobnione powstanie w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych o wiarygodnie określonej wartości, w formie zwiększenia aktywów albo zmniejszenia wartości zobowiązań które doprowadzą do wzrostu wyniku finansowego firmy ,
- ↓ otrzymane lub należne kwoty z tytułu sprzedaży produktów, usług, zbycia aktywów lub wykonania operacji finansowych.

Przykłady

- ↓ **SPRZEDAŻ WYKONANEJ USŁUGI REMONTOWEJ - OPŁACONA GOTÓWKĄ LUB**
- ↓ **SPRZEDAŻ WYKONANEJ USŁUGI REMONTOWEJ - NIE OPŁACONA GOTÓWKĄ**
- ↓ **UMORZENIE ZOBOWIĄZAŃ PRZETERMINOWANYCH**

Definicja kosztów (i strat):

- ↓ na podstawie ustawy o rachunkowości - uprawdopodobnione zmniejszenie w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych o wiarygodnie określonej wartości ,w formie zmniejszenia wartości aktywów lub zwiększenia wartości zobowiązań ,które doprowadzą do zmniejszenia wyniku finansowego firmy .
- ↓ wyrażone w jednostkach pieniężnych celowe zużycie rzeczowych składników majątku, wynagrodzenie za pracę, zakupy usług i inne nakłady czysto pieniężne występujące w pewnym okresie w związku z realizacją normalnej działalności jednostki gospodarczej.

Przykłady

- ↓ WYDANIE MATERIAŁÓW DO PRODUKCJI ,
- ↓ OTRZYMANIE RACHUNKU ZA USŁUGĘ TRANSPORTOWĄ
- ↓ ZAPŁACONE ODSETKI OD KREDYTU NA DZIAŁALNOŚĆ BIEŻACĄ

WYNIK FINANSOWY

=

PRZYCHODY (I ZYSKI NADZWYCZAJNE)

-

KOSZTY(I STRATY NADZWYCZAJNE)

Wpływ wynikowych operacji gospodarczych na wyniki (przychody, koszty, zyski i straty) firmy

Typy wynikowych operacji gospodarczych :

1. Sprzedaż towaru za gotówkę

A+ (środki pieniężne) , P+ (wynik finansowy = PRZYCHODY)

2. Wydanie sprzedanego towaru z magazynu

A- (Towary) , P- (wynik finansowy = KOSZTY)

3. Umorzenie przeterminowanych zobowiązań

P- (zobowiązania) , P+ (wynik finansowy = PRZYCHODY)

4. Otrzymano rachunek za usługę remontową

P+ (zobowiązania) , P - (wynik finansowy = KOSZTY)

Wpływ wynikowych operacji gospodarczych na wyniki (przychody, koszty, zyski i straty) firmy

↓ 4 typy wynikowych operacji gospodarczych

① $+ A \neq - A$ Przychód

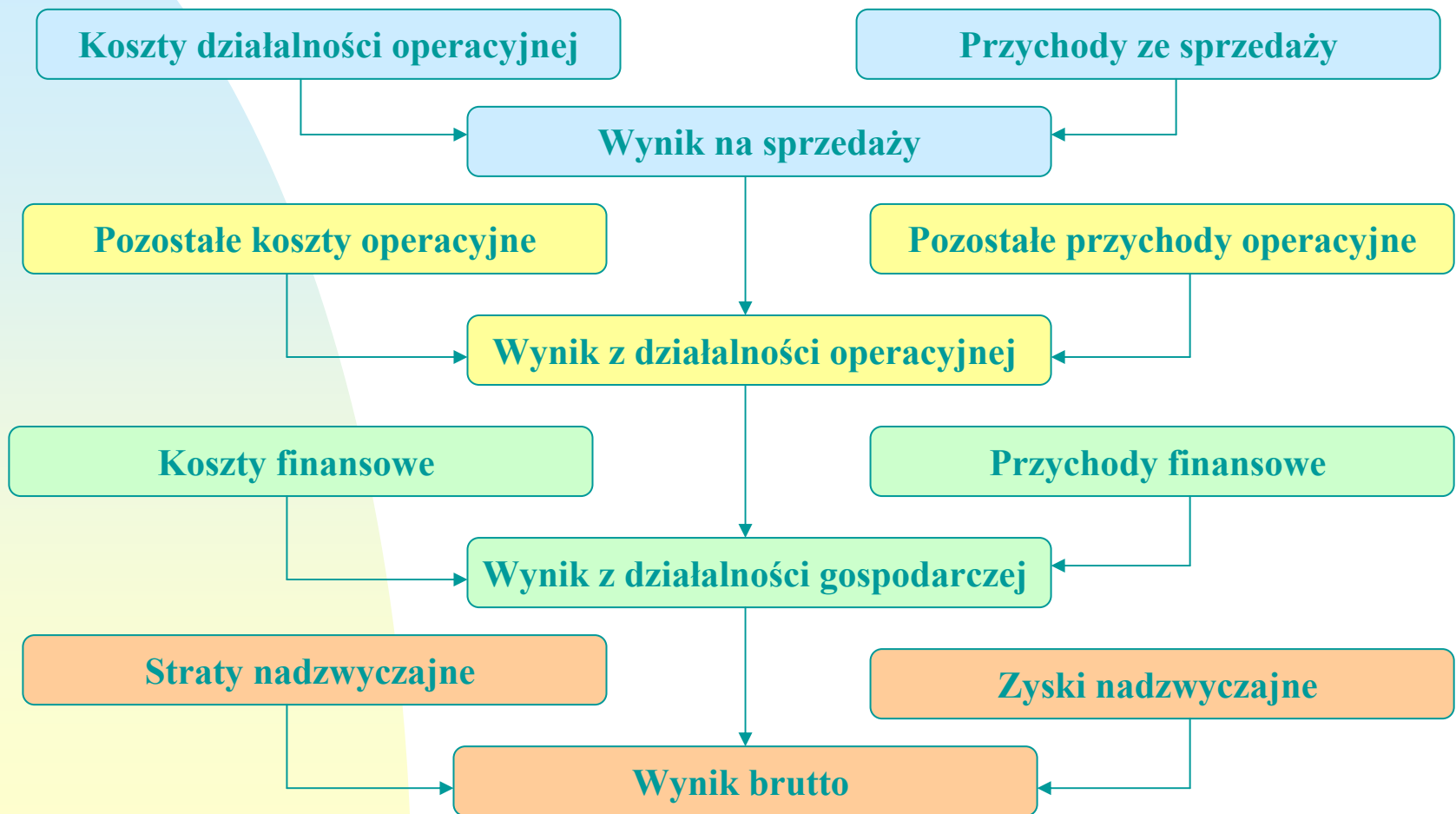
② $- P \neq - A$ Przychód

③ $- A \neq - P$ Koszt

④ $+ P \neq + A$ Koszt

Schemat ustalania wyniku finansowego

wynik = przychody - koszty

Konta niebilansowe

Są to konta, które służą do zapisu procesów i zjawisk, wpływających na stan składników bilansowych; konta te albo nie mają sald końcowych albo ich salda wpływają na salda kont bilansowych

- **Konta wynikowe**
- **Konta korygujące**
- **Konta rozliczeniowe**

Konta wynikowe

Konta wynikowe służą do rejestracji procesu powstawania nowej wartości i jej czynników:

- ↓ przychodów,
- ↓ kosztów,
- ↓ zysków nadzwyczajnych i strat nadzwyczajnych

Funkcjonowanie kont wynikowych.

KOSZTY

Zwiększenia	zmniejszenia
-------------	--------------

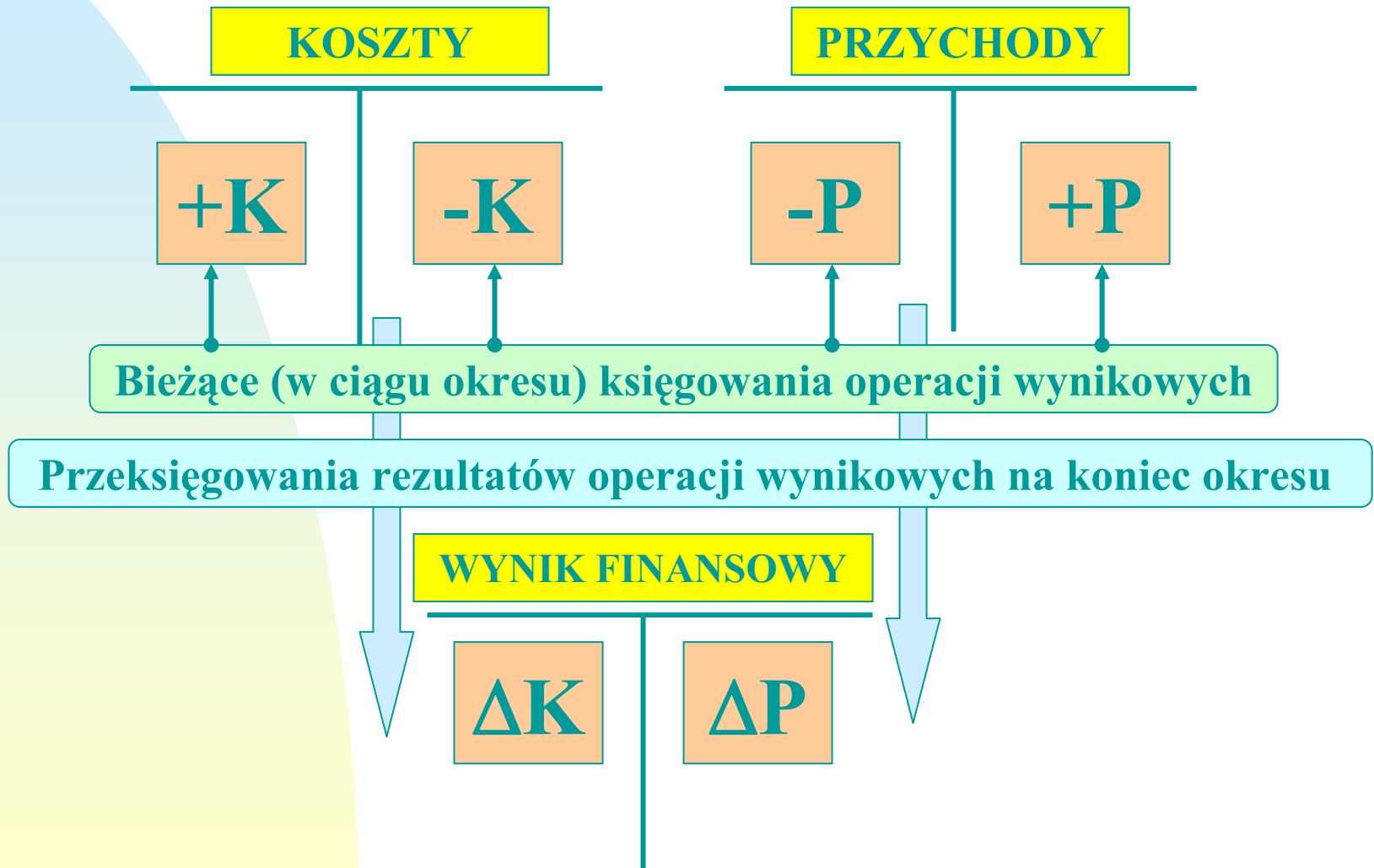
PRZYCHODY

zmniejszenia	zwiększenia
--------------	-------------

Cechy kont wynikowych .

1. Konta wynikowe nie posiadają stanów bilansu otwarcia (zwykle na 1 stycznia) , gdyż pojęcia przychodów i kosztów dotyczą konkretnego roku .
2. W trakcie roku konta te mają salda Wn (koszty) i Ma (przychody) .
3. W momencie zamykania roku (zwykle na 31 grudnia) salda kont kosztów i przychodów przeksięgowuje się na konto „WYNIK FINANSOWY „- w ten sposób na koniec roku konta te sald zamknięcia nie mają .

Funkcjonowanie kont wynikowych

Przykłady operacji wynikowych

Bieżące operacje wynikowe

- 📌 Sporządzenie listy płac pracowników
- 📌 Rachunek za sprzedane wyroby gotowe opłacony gotówką
- 📌 Wz-wydanie sprzedanych wyrobów z magazynu
- 📌 Wyciąg bankowy: doliczenie odsetek do rachunku bankowego firmy

Operacje wynikowe zamykające okres obrotowy

- 📌 PK przeksięgowanie przychodów
- 📌 PK przeksięgowanie kosztów działalności
- 📌 PK ustalenia wyniku i zamknięcia konta „Wynik finansowy”

Przykład

Bilans otwarcia na 1.10.2005 (w zł)

Aktywa	Pasywa
Towary 1000 (500 po 2 zł)	Kapitał właściciela 3000
Kasa 2000	
Suma bilansowa 3000	Suma bilansowa 3000

Operacje gospodarcze miesiąca października :

1. Zakup komputera (środka trwałego) za gotówkę 1500 zł
2. Wyciąg bankowy potwierdził otrzymanie środków pieniężnych od banku jako kredytu 1 000 zł
3. Sprzedano 100 szt towarów po 3 zł = 300 zł za gotówkę
4. Wydano sprzedane towary z magazynu 100 szt po 2 zł = 200 zł
5. Otrzymano rachunek za usługę transportową 40 zł
6. Zapłacono gotówką za czynsz za lokal 30 zł
7. Zakupiono towar o wartości 3 000 zł .

Otwórz konta ,zaksięguj operacje gospodarcze , ustal salda kont na koniec okresu ,sporządź zestawienie obrotów i sald kont syntetycznych i bilans końcowy .

Zestawienie obrotów i sald kont syntetycznych – bilans próbny cd. zad.

Lp.	Nazwa konta	Obroty		Salda	
		WN	MA	WN	MA
1	Towary	4 000	200	3 800	
2	Środki trwałe	1 500		1 500	
3	Kasa.	2 300	1530	770	
4	Rachunek bankowy	1 000		1 000	
5	Kredyt bankowy		1 000		1 000
6	Koszty	270		270	
7	Kapitał udziałowy		3 000		3 000
8	Przychody		300		300
9	Rozrachunki z dost.		3 040		3040
Razem		9 070	9 070	7 340	7 340

Podzielność pionowa i pozioma kont

Dzielenie i łączenie kont umożliwia dostosowanie szczegółowości informacji do potrzeb danej jednostki gospodarczej :

- podział pionowy- konta powstałe z podziału przejmują tylko niektóre funkcje konta dzielonego np. konta „Przychody”, „Koszty”
- podział poziomy polega na tworzeniu kont szczegółowych o węższym zakresie ewidencji, przejmujących wszystkie funkcje konta dzielonego np. Materiały – Materiał A, Materiał B, Materiał C

Skutki podziału

Pionowego

- - konto dzielone przestaje istnieć , konta powstałe funkcjonują jako oddzielne konta np. konta Przychodów i Kosztów zamiast konta Wynik Finansowy
- - konto powstałe z podziału funkcjonuje obok konta podstawowego jako konto korygujące np. konto Umorzenie środków trwałych w stosunku do konta Środki trwałe

Poziomego

- Konta szczegółowe eliminują konto macierzyste np. konto Rozliczenie zakupu
- Konta szczegółowe tworzą ewidencję analityczną

Konta analityczne

Konta analityczne – urządzenia księgowo służące do szczegółowej ewidencji danych ujętych na kontach syntetycznych. *Konta analityczne są zatem zbiorem elementów składowych konta syntetycznego.*

Zasada zapisu powtarzanego

Zasada ewidencji na kontach analitycznych – zapisy na tych kontach dokonywane są (powtarzane) po tej samej stronie (Wn albo Ma) co na koncie syntetycznym, w taki jednak sposób, by suma zapisów na kontach analitycznych po ich jednej stronie była równa sumie zapisów na koncie syntetycznym po tej samej stronie.

Funkcjonowanie kont analitycznych i konta aktywno-pasywnego - zadanie

- Konto „Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami” wykazywało na początek okresu stan należności 25.000 (w tym od odbiorcy A - 5.000, od odbiorcy B - 20.000) oraz stan zobowiązań 20.000 (w tym wobec dostawcy X – 12.000 , wobec Y – 8.000).
- Zaksięguj poniższe operacje gospodarcze i zamknij konto „Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami”:
 - 1) WB- wpływ należności od odbiorcy B. – 17.000
 - 2) Odbiorca A. wpłacił gotówką do kasy – 3.000
 - 3) Otrzymano dostawę materiałów od Z. zapłata w terminie późniejszym - 7.000
 - 4) Zapłacono gotówką zobowiązanie wobec Y. – 2.000
 - 5) WB- zapłata zobowiązania wobec dostawcy X. – 12.000

Zestawienie obrotów i sald kont analitycznych do konta: „Rozrachunki z dostawcami i odbiorcami”

Lp.	Nazwa klienta	Obroty za okres		Salda końcowe	
		Wn	Ma	Wn	Ma
1	Klient A	5000	3000	2000	
2	Klient B	20000	17000	3000	
3	Klient X	12000	12000		
4	Klient Y	2000	8000		6000
5	Klient Z		7000		7000
	Ogółem	Σ 39 000	Σ 47 000	Σ 5 000	Σ 13 000

Funkcje zestawienia obrotów i sald kont analitycznych

- ❖ Kontrolna – sprawdzenie formalnej poprawności zapisów tj. zgodności z zasadą zapisu powtarzanego:
 - czy saldo początkowe (końcowe) konta syntetycznego jest równe sumie sald początkowych (końcowych) kont analitycznych
 - czy obroty debetowe (kredytowe) konta syntetycznego są równe sumie obrotów debetowych (kredytowych) kont analitycznych
- ❖ Informacyjna – w przypadku kont aktywno-pasywnych możliwość ustalenia sald końcowych

Ujawnianie błędów:

- ➔ Zestawienie obrotów i sald kont syntetycznych i analitycznych – błędy formalne – niezgodność z zasadą zapisu podwójnego lub powtarzanego
- ➔ Inwentaryzacja – błędy merytoryczne

Poprawianie błędów księgowych

Bieżące poprawianie błędów - korekta zapisów

Ujawnianie błędów:

- ➔ Zestawienie obrotów i sald kont syntetycznych i analitycznych
- ➔ Inwentaryzacja

Storno (czarne: dodatnie, **czerwone: ujemne**)

- sposób poprawiania błędów w księgowości, usuwający wpływ mylnego zapisu na obroty i/lub salda konta na koniec okresu obrachunkowego

Rodzaje storna

- ❖ Storno czarne całkowite – wyksięgowanie błędnego zapisu po przeciwnych stronach kont i dokonanie zapisu poprawnego
- ❖ Storno czarne częściowe – dokonanie zapisu przeciwstawnego tylko na jednym koncie, na którym wystąpił błąd
- ❖ Storno czerwone całkowite – powtórzenie błędnego zapisu ze znakiem minus i wprowadzenie zapisu poprawnego
- ❖ Storno czerwone częściowe – skorygowanie nieprawidłowej kwoty o wartość zawyżenia

Podatek od towarów i usług - VAT (Value Added Tax)- podatek od wartości dodanej)

Podstawa prawna -Ustawa o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004

Większość przepisów z ustawy obowiązuje od 1 maja 2004 - wejścia Polski do Unii Europejskiej

Podatek obowiązujący w Unii Europejskiej według podobnych reguł prawnych - ustawodawstwo unijne ma charakter nadrzędny .

Podmioty gospodarcze a VAT

- ❖ Podmioty zwolnione z VAT
 - podmiotowo ze względu na wysokość rocznych obrotów nie przekraczających równowartości 10.000 EUR wg kursu z pierwszego dnia roboczego października roku poprzedniego
 - przedmiotowo ze względu na rodzaj prowadzonej działalności (np. usługi medyczne, edukacyjne)
- ❖ Podatnicy VAT - osoby prawne i fizyczne wykonujące działalność gospodarczą (szeroko pojętą - np. wynajmowanie lokali)

Podstawa opodatkowania

- podstawą opodatkowania jest obrót -kwota należna z tytułu sprzedaży pomniejszona o kwotę należnego podatku ,otrzymane dotacje i rabaty .

Np. wartość usługi prawnej 100 zł - firma-płatnik VAT dolicza VAT według obowiązującej stawki , klient płaci kwotę wartości usługi powiększoną o VAT

Stawki podatku od towarów i usług (VAT)

Podstawowa : 22 %

(w Unii podstawowa minimalna -15 %)

preferencyjne :

- 7% - np.usługi remontowe w budownictwie mieszkaniowym ,
wiele produktów żywnościowych
- 3% -np. nieprzetworzone produkty żywnościowe ,usługi
związane z rolnictwem
- 0 % -np towary wywożone poza granice Polski
- zwolnienie z VAT-np.usługi pocztowe
finansowe

W Unii preferencyjne stawki powyżej 5 %

Funkcjonowanie VAT w firmach .

- ❖ Firmy dokonują zakupów .
- ❖ Dokumenty zakupu -faktury VAT w oryginale otrzymane od dostawcy.
- ❖ Konstrukcja faktury VAT zakupu
wartość netto faktury 10 000 zł
VAT 22% 2 200 zł (VAT naliczony)
wartość brutto faktury 12 200 zł
(zobowiązanie wobec dostawcy)
- ❖ Faktury zestawiane są w rejestrze zakupu

- ❖ Firmy sprzedają towary, wyroby, usługi
- ❖ Dokumenty sprzedaży-faktury VAT pozostają u sprzedawcy w kopii ,
- ❖ oryginały faktur sprzedaży przekazywane są odbiorcom
- ❖ Konstrukcja faktury VAT sprzedaży
wartość netto faktury 15 000 zł
VAT 22% 3 300 zł (VAT należny)
wartość brutto faktury 18 300 zł
(należność od odbiorcy)
- ❖ Faktury zestawiane są w rejestrze sprzedaży

Rozliczenie VAT z budżetem

- Deklaracja VAT sporządzana miesięcznie
- wartość obrotu 15 000
VAT należny 3 300
- wartość zakupu 10 000
VAT naliczony 2 200

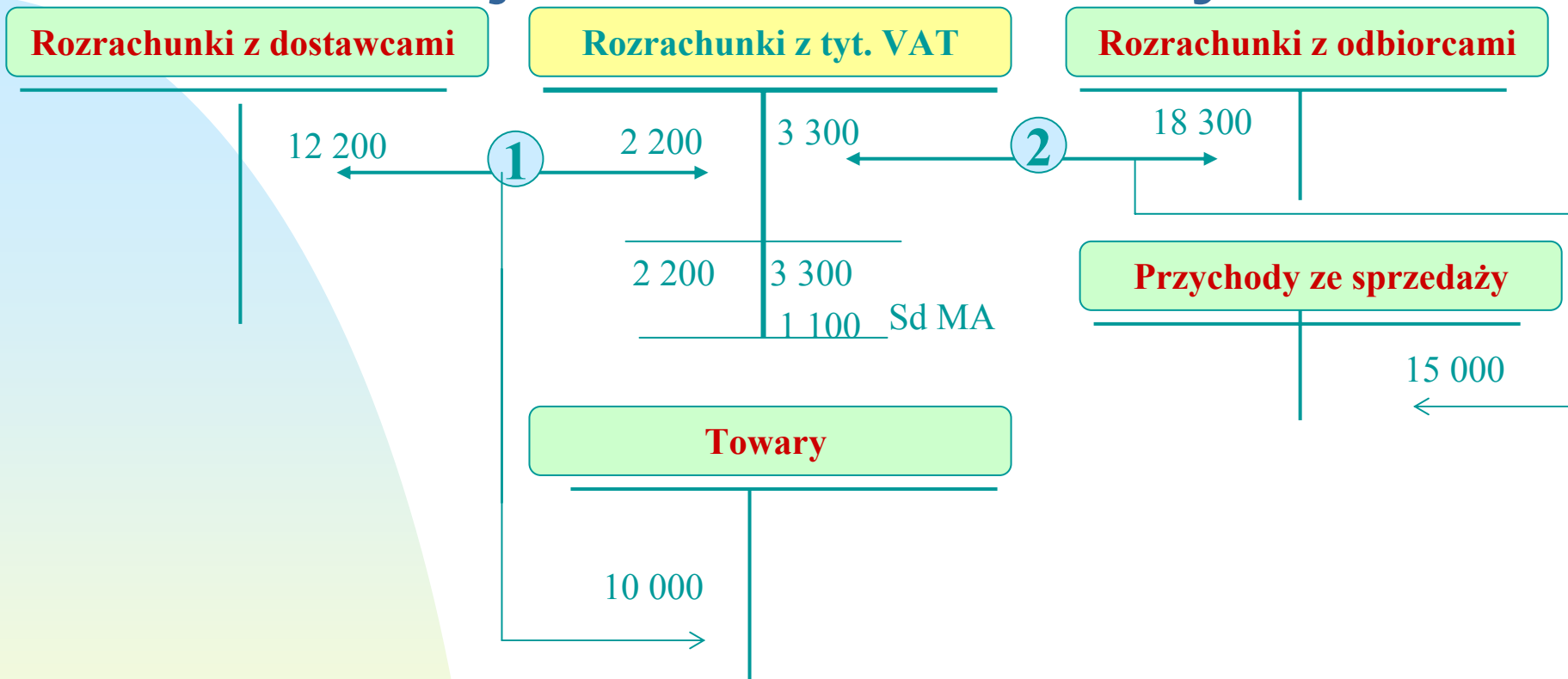
Zobowiązanie z tytułu VAT =

VAT należny - VAT naliczony = 1 100 (do zapłaty do 25 dnia miesiąca następnego)

uwaga : wartość dodana w tej firmie =

$15\ 000 - 10\ 000 = 5\ 000$ ($22\% \text{ z } 5000 = 1100$)

Ewidencja rozrachunków z tyt. VAT

Operacje gospodarcze :

1. zakup towaru -wartość netto 10 000 VAT 2 200 wartość brutto 12 200

2. Sprzedaż towaru -wartość netto 15 000 VAT 3 300 wartość brutto 18 300

Rozrachunki z tytułu VAT

Rozrachunki z tytułu VAT

**VAT
naliczony
powstający
przy
ZAKUPACH**

**Faktury
i rachunki
zakupu**

**VAT
należny
powstający
przy
SPRZEDAŻY**

**Faktury i
rachunki
sprzedaży**

Saldo (Wn lub Ma)
do rozliczenia z US

Ewidencja faktur VAT

- Zaksięguj na kontach podane operacje gospodarcze i ustal saldo konta „Rozrachunki z tytułu VAT” na koniec okresu :
- Otrzymano fakturę VAT za zakupione materiały (Pz) : netto 1500 , VAT 330 , brutto 1830 .
- Wystawiono fakturę VAT za najem lokalu biurowego : netto 4000 , VAT 880, brutto 4880 .
- Otrzymano fakturę VAT za rozmowy telefoniczne : netto 800 , VAT 176 , brutto 976 .
- Otrzymano rachunek za transport materiałów 300 , rachunek opłacono gotówką .
- Wystawiono dla odbiorcy A. fakturę VAT za sprzedane za gotówkę towary : 100 szt x 10 zł/szt :netto 1000 , doliczono VAT 22% .
- Wydano odbiorcy A. sprzedane towary z magazynu -100 szt. w cenie zakupu 7 zł/szt .

Ewidencja VAT przykład c.d.

